

Jesaja 61 – de verwoeste stad

- Lezing: Jesaja 61

61¹De geest van God, de HEER, rust op mij,
want de HEER heeft mij gezalfd.
Om aan armen het goede nieuws te brengen
heeft Hij mij gezonden,
om aan verslagen harten hoop te bieden,
om aan gevangenen hun vrijlating bekend te maken
en aan geketenden hun bevrijding,
²om een genadejaar van de HEER uit te roepen
en een dag van wraak voor onze God,
om allen die treuren te troosten,
³om aan Sions treurenden te schenken:
een kroon op hun hoofd in plaats van stof,
vreugdeolie in plaats van rouw,
feestkledij in plaats van verslagenheid.
Men noemt hen Terebinten van gerechtigheid,
geplant door de HEER als teken van zijn luister.

⁴Wat al eeuwen verwoest ligt, zullen zij herbouwen,
de lang verlaten streken weer bevolken;
ze herstellen de vervallen steden,
door vroegere generaties verlaten.
⁵Vreemden staan je ten dienste en hoeden je schapen,
vreemdelingen bewerken je akkers en wijngaarden.
⁶En jullie worden priesters van de HEER genoemd,
dienaren van onze God zul je heten.
Je zult je tegoed doen aan de rijkdom
door vreemde volken vergaard,
je zult je met hun luister bekleden.
⁷In plaats van schande en smaad
zul je een dubbele vergoeding ontvangen,
je zult juichen over je lot:
van het land zul je dubbel erven
en eeuwige vreugde is je deel.
⁸Want Ik, de HEER, heb het recht lief,
Ik haat offers van roofgoed.
Ik zal hen getrouw belonen,
een eeuwig verbond sluit Ik met hen.
⁹Hun kinderen zullen vermaard zijn bij alle volken,
elke natie kent hun nageslacht.
Dan zullen allen die hen zien erkennen:
'Dat zijn de kinderen die de HEER heeft gezegend.'

¹⁰Ik vind grote vreugde in de HEER,
mijn hele wezen jubelt om mijn God.

Hij deed mij het kleed van de redding aan,
hulde mij in de mantel van de gerechtigheid,
zoals een bruidegom een kroon opzet,
zoals een bruid zich tooit met haar sieraden.
¹¹Want zoals de aarde haar gewassen voortbrengt,
zoals een tuin het gezaaide laat ontkiemen,
zo laat God, de HEER, gerechtigheid ontkiemen
en glorie voor het oog van alle volken.

Preek

Lieve mensen,

Als ik door Rotterdam loop voel ik me klein. Vanwege de gigantische gebouwen, het ruim opgezette centrum. Maar ook vanwege alle mensen vanuit allerlei culturen. Als ik van Rijndam naar huis loop hoor ik onderweg vaak meer dan tien talen spreken. De wereld komt hier samen. En de geschiedenis, met name van het bombardement, laat zich nog steeds voelen. Daardoor voel ik me klein.

Toen ik deze tekst uitkoos, voelde ik me klein. Vanwege de grootheid van God, die er in spreekt. De lange lijnen, het overzicht over de geschiedenis. Maar ook omdat mijn Heer Jezus in zijn allereerste preek óók over deze tekst sprak. Hem kun je natuurlijk nooit nadoen, laat staan zijn niveau aanraken. Dus moet ik wel preken over dit hoofdstuk?

Het was zijn allereerste preek. Hij was ruim een maand eerder gedoopt in de Jordaan. Gezalfd met de Geest. En toen 40 dagen in de woestijn geweest. En nu, nu begint Jezus zijn carrière in zijn moederstad, in Nazaret. Hij krijgt de boekrol en begint te lezen:

Slide ¹⁸De Geest van de Heer rust op Mij,
want Hij heeft Mij gezalfd.
Om aan armen het goede nieuws te brengen
heeft Hij Mij gezonden,
om aan gevangenen hun vrijlating bekend te maken
en aan blinden het herstel van hun zicht,
om onderdrukten hun vrijheid te geven,
¹⁹om een genadejaar van de Heer uit te roepen.'
²⁰Hij rolde de boekrol op, gaf hem terug aan de dienaar en ging weer zitten; de ogen van alle
aanwezigen in de synagoge waren op Hem gericht.

Ik vind hier iets heel opvallends in zitten. Is het iemand anders ook opgevallen? (...) Wat mij opvalt is, dat Jezus *daar* stopt met lezen. De volgende zin in Jesaja gaat over wraak. Maar die leest Jezus niet. Hij is alleen maar gekomen om genade te brengen. Om vrijheid te geven. Om herstel, heelheid te bewerken. Dat is zijn missie. Daar gaat het hem om. En zijn preek is kort:

Slide ²¹Hij zei tegen hen: 'Vandaag is de schrifttekst die jullie gehoord hebben in vervulling gegaan.'

Jezus is de vervulling van Gods beloften in Jesaja 61. Hij is het antwoord van God op onrecht, verwoesting en onderdrukking. Jezus is gekomen om jou op te richten. Om je ruimte te geven. Om je hoop te bieden.

Is er dan geen wraak? Dat is altijd een spannende vraag hè. Het antwoord is: ja. God is een God van recht. Hij laat je er niet mee weggelaten als jij verwoesting aanricht. Of dat nou een stad of een mensenleven is. Of dat nou heel venijnig en geniepig gebeurt of nietsontziend en gewelddadig. Als jij iets of iemand kapot maakt, dan kom je God tegen.

Jesaja 61 speelt zich af bij de terugkeer uit ballingschap. Sommigen van jullie zien het tafereel voor je. Dat je de stad Rotterdam ontvluchtte. Met je ouders. En dat je terugkwam en allemaal verwoesting zag. Puinhopen. Dat zullen Oekraïners ook meemaken, helaas. Hele steden zijn nietsontziend platgebombardeerd. We zien de ontredde van de mensen die bleven. En als mensen dus terugkeren naar hun plek. Dan moeten ze opnieuw beginnen. Zo was het ook voor Gods volk in Jesaja.

En dan komen Gods beloften! Je staat met je handen in het haar. Is in deze verwoeste stad nog leven mogelijk? Is in dit verwoeste leven nog licht te vinden? God laat je zien hoe het wordt. Een prachtig perspectief schetst hij. Dat wat verwoest is, zal worden herbouwd. Met je eigen handen zul je de stenen weer op elkaar stapelen. Zul je de scherven van je leven weer lijmen. Zul je je huis, je leven inrichten tot een plek waar je royaal kan wonen.

En anderen zullen je ten dienste staan. Ik zie hier iets van de wraak, van de gerechtigheid die God doet. Vreemden zijn je land binnengevallen en hebben je leven verwoest. Diezelfde vreemden zullen jouw helpen te leven, door je schapen te hoeden en je akkers en wijngaarden te bewerken. Herstelbetalingen, maar dan in natura. Zo laat God recht geschieden.

Jullie worden priesters van de HEER genoemd, vers 6. Nou, daar hebben we het rondom alverzoening al ruimschoots over gehad. De kinderen van God zijn heilsbemiddelaars. Tot zegen van hun omgeving. Om de heil van Jezus te brengen voor alle mensen. Het mooie in deze profetie is: je hebt niet alleen een priester*taak*, maar ook een priester*recht*, zoals hier staat. Priesters hoefden niet te werken voor hun brood. Ze dienden in de tempel en kregen van ieder meer dan genoeg voor henzelf en om uit te delen. Dat beeld neemt Jesaja hier op.

Slide Je zult je tegoed doen aan de rijkdom
door vreemde volken vergaard,
je zult je met hun luister bekleden.
⁷In plaats van schande en smaad
zul je een dubbele vergoeding ontvangen,
je zult juichen over je lot:
van het land zul je dubbel erven
en eeuwige vreugde is je deel.

Juist degenen die alles kapotgemaakt hebben zullen dubbel bijdragen aan jouw herstel. Zo doet God recht. Zo herstelt hij de puinhopen die aangericht zijn. Hij maakt jouw vijanden tot dienaren, die helpen bij de wederopbouw. Waar mensen de stad omkeerden, daar keert God de rollen om.

Ja, God draait *alles* om. Door Jezus Christus. In Gods nieuwe wereld geldt niet het recht van de sterkste, maar het heil van de zwakke. Prachtig vind ik die woorden net na de tekst die Jezus koos voor zijn eerste preek. Hij is gekomen om:

Slide om aan Sions treurenden te schenken:
een kroon op hun hoofd in plaats van stof,
vreugdeolie in plaats van rouw,
feestkledij in plaats van verslagenheid.

Wat een troost als je stad een puinhoop is. Als je de beelden van Marioepol ziet. Of oude beelden van Rotterdam. Maar ook als je leven overhoop ligt. Als je door je verleden beschadigd bent en nog steeds kampt met de gevolgen. Jezus is gekomen om recht te doen. Om te helen. In zijn nieuwe wereld is geen ruimte voor onrecht. Is geen plaats voor geweld. Omdat hij door zijn zelfopofferende liefde alle haat, schande, zelfzucht en boosheid de wapens uit handen neemt. Jezus is letterlijk ontwapenend aanwezig in deze wereld.

Hij koos voor zijn eerste preek een hoofdstuk over herstel. En zei: ik kom Jesaja 61 vervullen. Ik bevrijd wie onvrij is. Ik bouw op wie gebroken is. Kom bij mij als je vermoeid en belast bent. Ik zal je rust geven. Ik voel me klein bij zo'n boodschap, zeker in deze grote stad. Ik voel me klein. Kan ik iets beginnen? Tegelijk legt Jezus het hart van zijn missie in mijn handen. En in die van jou.

Het is aan ons om in deze wereld die boodschap te leven. De binnenstad van Rotterdam is hersteld. En toch zijn er genoeg plekken in de stad waar gebrokenheid is. Waar mensen snakken naar recht. Naar gezien worden. Naar eten, drinken, troost en warmte. En er zijn vluchtelingen om ons heen. Die uit Oekraïne, maar ook uit Syrië en andere delen van de wereld die in puin liggen. Die daarvandaan hier naar toe gevlucht zijn. Die een boodschap van hoop en handen vol hulp nodig hebben. Nou, dat is wat wij elke zondag meekrijgen. Er is een God die de rollen omkeert. Die recht doet. Jezus legt het in onze handen, om de liefde te laten zegevieren. Zo mogen wij blijdschap brengen in deze verwarrende tijden. Wij, kleine mensen, dragen samen Gods boodschap voor de verwoeste stad.

Amen